

Još je davne 1891. godine Oscar Wilde u jednom od svojih čuvenih eseja iznio tezu kako život imitira umjetnost u daleko većoj mjeri no što umjetnost imitira život. Wilde govori o umjetnosti koja je ne samo djeljiva od svakodnevnog života već je i rezervirana za odabrane, visokoobrazovane, dobrostojeće i/ili intelektualne elite. Umjetnost koja u začecima nastaje pod direktorskom palicom naručitelja, a kasnije proizlazi iz unutarnjeg svijeta umjetnika ne nalazi mnogo prostora za banalne teme bliske prosječnom čovjeku. Razlika je jasna: život je sivilo, a ljepota i sklad umjetničkog djela nešto je čemu treba stremiti.

Granica između (svakodnevnog) života i umjetnosti zamućuje se tek u pedesetim godinama prošlog stoljeća kada Andy Warhol istražuje mogućnosti masovne produkcije likovnog stvaralaštva koja će mu omogućiti brze i učinkovite preinake izvornika kojeg tiska u velikom broju i nizu varijacija. Djela nastaju kao na pokretnoj traci, teme odražavaju interese mase. Umjetnost se pretače u svakodnevni život, život postaje umjetan. Svaki glas je bitan, svi smo mi središte zbivanja i svatko može uspjeti. Umjetnost je popularna, popularni istovremeno postaju i umjetnici, ali i djela umjetnosti. Warholova filozofija nikada nije odjekivala toliko glasno kao u današnje vrijeme. Publika sama kreira sadržaje koje želi konzumirati, ali i diktira produkciju istih čija kakvoća, uslijed pritiska mase, nerijetko postaje upitna.

Prostorna instalacija „We are watching you“ Ivane Mrčele istražuje spomenuti fenomen kojemu pristupa s dozom iskrenosti i izravnosti. Instalacija se sastoji od akrila većih dimenzija ispunjenog crno-bijelim likovima čiji je fokus isključivo na posjetitelju. Fantastični likovi, životinje, ikone popularne kulture sadašnjice i minulih vremena te ostale individue s dvodimenzionalne plohe kroz 3D naočale promatraju promatrača izložbe u maniri Alise s one strane ogledala. Baš kao i u stvarnom životu, neki od likova potpuno su usredotočeni, neki su puni odobravanja, neki čine upravo suprotno. Dok se jedni mršte, drugi negoduju, treći su okupirani sami sobom odražavajući našu realnost. Uz akril, instalacija je upotpunjena likovima individualiziranih fizionomija izvedenim na medijapanu, a cijeli spektar ljudskih emocija zabilježen je audio zapisom koji im daje i glas.

Dojam ulaska u izložbeni prostor zamijenjen je doživljajem izlaska na pozornicu. Konzument kao potencijalni kreator sadržaja napokon eksplicitno zauzima mjesto u središtu umjetničkog djela i postaje podložan sudu umjesto da sudi čime osvještava svoju ulogu unutar kreativnog procesa. Granica između života i umjetnosti u potpunosti je negirana i jedno ne

postoji bez drugog. Dok će kod nekih posjetitelja taj doživljaj potaknuti osjećaje ushićenja, zadovoljstva i nadahnuća, u nekima će izazvati nelagodu, osjećaj nesigurnosti te potaknuti na razmišljanje; interakcija sa djelom je neizbježna čime se ostvaruje primarna uloga umjetničkog čina.

Tanja Karas, mag. hist. art.